

Protokoll fört vid pleniföredragning
Regeringskansliet
Enheten för rättsliga och internationella frågor

Närvarande

KS-CG-MP-NF-TA-MN-WV

Frånvarande

Ordförande

L a n t r å d
Katrín Sjögren

Föredragande

Minister
Nina Fellman

Justerat

Omedelbart

Protokollförare

Rättssakkunnig
Pamela Baarman

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 7

Utrikesministeriets begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Australien, å andra sidan

ÅLR 2018/2805

292 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt tillstålla utrikesministeriet ett utlåtande i enlighet med **bilaga 1, Rk1a18P07**.

Nr 8

Utrikesministeriets begäran om utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan

ÅLR 2018/3085

293 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt tillstålla utrikesministeriet ett utlåtande i enlighet med **bilaga 2, Rk1a18P07**.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
BREV	292 Rk1a	1 (2)

Datum	Dnr
3.5.2018	ÅLR 2018/2805

Utrikesministeriet/
Avdelningen för Amerika och Asien
asa-10@formin.fi
heini.korhonen@formin.fi

Kontaktperson
Pamela Baarman

Ärende

**UTLÅTANDE OM UTKASTET TILL
REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN
OM GODKÄNNANDE OCH SÄTTANDE I KRAFT
AV RAMAVTALET MELLAN EU, DESS
MEDLEMSSTATER OCH AUSTRALIEN**

Utrikesministeriet har den 5 april 2018 inkommit till Ålands landskapsregering med en begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Australien, å andra sidan. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Med anledning härav ger landskapsregeringen följande utlåtande:

Ramavtalet med Australien är till karaktären ett så kallat blandavtal, där bestämmelserna som ingår dels hör till EU:s, dels till medlemsstaternas behörighet. Syftet med avtalet är att stärka parternas strategiska förbindelser och intensiviera samarbetet på bilateral, regional och global nivå på grundval av gemensamma värderingar och intressen. Respekt för demokratiska principer, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen samt iakttagande av internationella förpliktelser om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen utgör centrala element i avtalet. Bestämmelserna i ramavtalet är till största delen av en generell karaktär och innehåller huvudsakligen allmängiltiga åtaganden om uppmuntran till dialog och fördjupat samarbete mellan avtalsparterna. Ramavtalet rör samarbete bland annat inom områdena miljö och klimatförändringar, energi, vetenskap och teknologi, transport, utbildning och kultur, forskning, sysselsättning och migration. Avtalet är inte ett handelsavtal, men innehåller ett avsnitt om handel och ekonomiskt samarbete. Avtalet utgör grunden för alla kommande sektorsavtal mellan parterna, och lägger även grunden till de förhandlingar om ett frihandelsavtal som enligt planerna ska inledas under år 2018.

Ramavtalet ska tillämpas, å ena sidan, på Australiens territorium, och å andra sidan, på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, i enlighet med de villkor som fastställs i fördragen. Landskapsregeringen konstaterar att bestämmelserna i protokoll 2 om Åland i bilagan till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994) således är tillämpliga på ramavtalet med Australien, i de fall avtalsbestämmelserna i fråga kunde innebära bindande rättigheter eller skyldigheter av betydelse för Ålands särställning. Landskapsregeringen har dock av utrikesministeriet

informerats om att bestämmelserna i protokoll 2 inte aktualiseras i samband med detta avtal, eftersom avtalsbestämmelserna endast syftar till att främja utbytet av information och bibehålla dialogen parterna emellan, och således inte berättigar företaget från Australien att fritt utöva näringsverksamhet inom EU.

I 59 § självstyrelselagen (ÅFS 1991:71) för Åland regleras situationen för ett internationellt avtals ikraftträdande i landskapet Åland enligt följande: "Om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt denna lag faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft."

Ramavtalet med Australien innehåller bestämmelser om vissa samarbetsområden som enligt 18 § självstyrelselagen hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Behörighetsområden som berörs är åtminstone 18 § punkt 6 om allmän ordning och säkerhet, punkt 10 om miljö- och naturresurser, punkt 12 om hälsa, punkt 14 om kultur och utbildning, punkt 15 om jord- och skogsbruk, punkt 16 om fiske, punkt 21 om transport, punkt 22 om näringsverksamhet samt punkt 23 om sysselsättning. Av dessa områden anses åtminstone allmän ordning och säkerhet, hälsa, utbildning samt kultur alljämt hör till medlemsstaternas behörighet. För att avtalet ska kunna träda i kraft i landskapet Åland krävs således bifall av Ålands lagting, vilket även konstateras i utkastet till regeringens proposition. Landskapsregeringen noterar även att det i utkastets punkt 5.2 benämnt 'Den nationella beredningen' omnämns att Ålands landskapsförvaltning kommenterat avtalsutkastet i juni 2012. Landskapsregeringen finner ordvalet anmärkningsvärt, då landskapsregeringen år 2012, i samband med att ett utkast till U-brev om avtalet behandlades inom beredningssektionen för yttre förbindelser, endast bett om att få ett förtydligande av vad det finskspråkiga utkastet till U-brevet gällde, samt därefter framfört per e-post att i det fall avtalet rör frågor som hör till landskapets behörighet bör landskapsregeringen få en begäran om utlåtande i ett tidigt skede då avtalets innehåll fortfarande kan påverkas. Eftersom landskapsregeringen aldrig fick U-brevet på svenska och inte heller getts möjlighet att utlåta sig om avtalsutkastet, anser landskapsregeringen det oriktigt att det ur regeringens proposition framgår att landskapsregeringen tidigare kommenterat avtalsutkastet.

L a n t r å d

Katrin Sjögren

Minister

Nina Fellman

Utrikesministeriet
Enheten för södra Asien
asa-40@formin.fi
elina.levaniemi@formin.fi

Hänvisning

Kontaktperson
Pamela Baarman

Ärende

**UTLÅTANDE ÖVER REGERINGENS
PROPOSITION TILL RIKSDAGEN OM
GODKÄNNANDE OCH SÄTTANDE I KRAFT AV
SAMARBETSAVTALET OM PARTNERSKAP OCH
UTVECKLING MELLAN EUROPEISKA UNIONEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH ISLAMISKA REPUBLIKEN AFGHANISTAN,
Å ANDRA SIDAN**

Utrikesministeriet har den 17 april 2018 inkommit till Ålands landskapsregering med en begäran om utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling mellan Europeiska Unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Islamiska republiken Afghanistan, å andra sidan, och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Med anledning härav ger landskapsregeringen följande yttrande:

Samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling är till sin karaktär ett så kallat blandavtal, där bestämmelserna som ingår dels hör till medlemsstaternas, dels till Europeiska unionens behörighet. Avtalet syftar till att utveckla samarbetet och den politiska dialogen mellan länderna samt att främja handel och investeringar. Samarbetsområdet omfattar även bland annat migration, rättsliga frågor, bekämpning av massförstörelsevapen, terrorism och internationell brottslighet samt samarbete bl.a. inom vetenskap, teknologi, energi, miljö, naturresurser, jämställdhet, utbildning och kultur. Bestämmelserna i ramavtalet är huvudsakligen av en generell karaktär och innehåller främst allmängiltiga åtaganden om uppmuntran till dialog och fördjupat samarbete mellan avtalsparterna.

EU och Afghanistan inledde förhandlingar om samarbetsavtalet år 2011, och slutförde förhandlingarna år 2015. Avtalet har

undertecknats av EU och Afghanistan i februari 2017, och har tillämpats provisoriskt sedan december 2017 till den del avtalet rör frågor som hör till EU:s befogenhet. Avtalet har ingåtts för en period av tio år, men förlängs automatiskt med perioder om fem år om inte en part sex månader innan avtalet upphör att gälla skriftligen anmäler sin avsikt att inte förlänga det.

Samarbetsavtalet ska tillämpas, å ena sidan, på Afghanistans territorium, och å andra sidan, på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, i enlighet med de villkor som fastställs i fördragen. Landskapsregeringen konstaterar att bestämmelserna i protokoll 2 om Åland i bilagan till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994) således vore tillämpliga på avtalet, i de fall avtalsbestämmelserna i fråga kunde innebära bindande rättigheter eller skyldigheter av betydelse för Ålands särställning. I detta fall torde dock bestämmelserna i protokoll 2 inte aktualiseras, eftersom avtalsbestämmelserna endast syftar till att främja dialogen och utbytet av information parterna emellan.

I 59 § självstyrelselagen (ÅFS 1991:71) för Åland regleras situationen för ett internationellt avtals ikraftträdande i landskapet Åland enligt följande: "Om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt denna lag faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft."

Samarbetsavtalet om partnerskap och utveckling med Afghanistan innehåller bestämmelser om vissa samarbetsområden som enligt 18 § självstyrelselagen hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Behörighetsområden som berörs är åtminstone 18 § punkt 6 om allmän ordning och säkerhet, punkt 10 om miljö- och naturresurser, punkt 12 om hälsa, punkt 14 om kultur och utbildning, punkt 15 om jord- och skogsbruk, punkt 21 om transport, punkt 22 om näringsverksamhet, punkt 23 om sysselsättning samt punkt 24 om statistik. Av dessa områden anses åtminstone allmän ordning och säkerhet, hälsa, utbildning samt kultur alltså tillhör till medlemsstaternas behörighet. För att avtalet ska kunna träda i kraft i landskapet Åland krävs således bifall av Ålands lagting, vilket även konstateras i regeringens proposition.

Landskapsregeringen återkommer med kommentarer i ärendet om anledning till detta konstateras i ett senare skede.

L a n t r å d Katrin Sjögren

Minister Nina Fellman